

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ 2023

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΗ/ΤΜΗΜΑ: Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΤΟΥΝΤΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Δευτέρα 12 Ιουνίου 2023

ΟΜΑΔΑ Α':

Από τις πέντε (5) ερωτήσεις της Ομάδας Α' να απαντήσετε τις τρεις (3). Κάθε ολοκληρωμένη απάντηση βαθμολογείτε με τέσσερις (4) μονάδες.

A1. Να απαντήσετε με σαφήνεια τις παρακάτω ερωτήσεις.

- a) Εικονομαχία
- b) Σταυροφορίες
- c) Στάση του Νίκα
- d) Το Διάταγμα των Μεδιολάνων

A2. Ποια ήταν η στρατιωτική πολιτική του Ηρακλείου απέναντι στους Πέρσες;

A3. Περιγράψτε τις συνθήκες πολιορκίας και άλωσης της Κωνσταντινούπολης.

A4. Να σημειώσετε στις παρακάτω προτάσεις αν είναι Σωστές ή Λανθασμένες.

- 1) Η "Στάση του Νίκα" ήταν εξέγερση του λαού με αρχηγό τον Νίκα.
- 2) Μετά την άλωση της Πόλης οι Ρώσοι θεώρησαν ότι ήταν οι μοναδικοί κληρονόμοι της βυζαντινής πνευματικής και πολιτικής παράδοσης.
- 3) Η πρώτη σταυροφορία (1096-1099) είχε κυρίως οικονομικό χαρακτήρα.
- 4) Ο Κωνσταντίνος ίδρυσε τη νέα πρωτεύουσα του κράτους του στην Ανατολή, γιατί από εκεί θα μπορούσε να αντιμετωπίσει καλύτερα τους εχθρούς του κράτους του (Γότθους και Πέρσες).

A5. α) Τι γνωρίζετε για το Διάταγμα των Μεδιολάνων (2 μονάδες)

β) Τι γνωρίζετε για την Α' Οικουμενική Σύνοδο (2 μονάδες)

ΟΜΑΔΑ Β':

Από τις τέσσερις (4) ερωτήσεις της Ομάδας Β' να απαντήσετε στις δύο (2). Κάθε ολοκληρωμένη απάντηση βαθμολογείτε με τέσσερις (4) μονάδες.

B1. Ο ιστορικός Προκόπιος που γνώριζε καλά τη συμπεριφορά των δήμων του Ιπποδρόμου κατά τη στάση του Νίκα, χρησιμοποιεί τον όρο δημοκρατία με τη σημασία «κυριαρχία των δήμων, έλλειψη κεντρικής εξουσίας, αναρχία». Τι σήμαινε ο όρος δημοκρατία στην αρχαία Αθήνα και τι σημαίνει σήμερα;

ΚΕΙΜΕΝΟ

Αυτές οι φυλές δεν υπακούουν στην κυριαρχία ενός μόνον ανδρός, αλλά από παλιά διαβιούν υπό καθεστώς δημοκρατίας (δηλ. έλλειψης κεντρικής εξουσίας). Γι' αυτό αποφασίζουν από κοινού για τα συμφέροντα και τα δύσκολα ζητήματα [...].

Μερικοί δεν φορούν χιτώνα ή πανωφόρι (τριβώνιον), αλλά μόνο παντελόνια (αναξυρίδες) ως τη μέση τους και έτσι [ημίγυμνοι] ρίχνονται εναντίον των εχθρών. Μιλούν μια και μοναδική, εντελώς βάρβαρη γλώσσα και [...] είναι όλοι τους εξαιρετικά ψηλοί και δυνατοί. Όσο αφορά το χρώμα του δέρματος και των μαλλιών, δεν είναι εντελώς λευκοί και ξανθοί ή μελαμψοί αλλά όλοι τους κοκκινωποί.

Θεσμοί και εξωτερική εμφάνιση των Σλάβων, Προκόπιος, Υπέρ των πολέμων VII, 14.

B2. Πόσες και ποιες συνθήκες αναφέρονται από τον Θεοφάνη στο παρακάτω παράθεμα; Τι είδους ζητήματα ρύθμιζαν αυτές οι συνθήκες;

Αυτή τη χρονιά ο [χάνος] Κρούμος έστειλε στον αυτοκράτορα Μιχαήλ [Α' Ραγκαβέ, 811-813] πρεσβεία με αρχηγό τον Δραγομίρ, για να διαπραγματευθεί ειρήνη: ήθελε να ανανεώσει τις συνθήκες που είχαν συναφθεί μεταξύ του Θεοδοσίου [Γ', 715-717] [...] και του χάνου Κορμεσίου. Μ' αυτές:

1) Οριζόταν η συνοριακή γραμμή [...].

2) Προβλεπόταν η προμήθεια ενδυμάτων και κόκκινων δερμάτων αξίας έως και τριάντα χρυσών λιτρών (μια χρυσή λίτρα = 72 χρυσά νομίσματα).

Στη συνθήκη αυτή προστέθηκαν οι εξής όροι:

1) Να εκδοθούν οι πρόσφυγες [...].

2) Οι έμποροι και από τις δύο χώρες όφειλαν να παρουσιάζονται με σφραγισμένα έγγραφα· αν αυτά δεν έχουν σφραγίδες, να αφαιρούνται τα εμπορεύματά τους και να δημεύονται για το δημόσιο ταμείο.

Σημ.: Δεν είναι σαφές αν η προμήθεια (μεταξωτών;) ενδυμάτων και κόκκινων δερμάτων από το Βυζάντιο στους Βουλγάρους, που προέβλεπε το άρθρο 2 της συνθήκης του 716, ήταν φόρος ή αφορούσε το εμπόριο.

Συνθήκες των ετών 716 και 812 μεταξύ Βυζαντινών και Βουλγάρων, Θεοφάνης, Χρονογραφία, εκδ. C. de Boor, τόμ. 1, Λειψία 1883, 497.

B3. Ποια ήταν η θρησκευτική στάση του Κωνσταντίνου;

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Ο Κωνσταντίνος Α' [...] έγινε Χριστιανός μόλις τον χρόνο που πέθανε. Κατά τη διάρκεια της ζωής του παρέμεινε Ανώτατος Αρχιερέας (ανώτατος αξιωματούχος της ρωμαϊκής θρησκείας) και χρησιμοποίησε τις εκφράσεις Ημέρα του Ήλιου και Ανίκητος Ήλιος, που, την περίοδο αυτή, συνήθως εννοούσαν τον θεό των Περσών, τον Μίθρα, του οποίου η λατρεία είχε διαδοθεί σε όλη την αυτοκρατορία [...]. Είναι βέβαιο ότι ο Κωνσταντίνος υπήρξε υποστηρικτής της και ότι κληρονόμησε την αφοσίωσή του αυτή από την οικογένειά του. Πιθανόν ο Ανίκητος Ήλιος ήταν ο Απόλλων.

Θρησκευτική στάση του Κωνσταντίνου, A.A. Vasiliev, Ιστορία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, 324-1453, Αθήνα 1954, 70.

B4. Ποια ήταν τα επιχειρήματα των εικονομάχων. Να αντλήσετε ιδέες κι από το παρακάτω απόσπασμα.

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Οι εικόνες αναπληρώνουν τα είδωλα και άρα αυτοί που τις προσκυνούν είναι ειδωλολάτρες [...]. Όμως δεν πρέπει να προσκυνούμε κατασκευάσματα των ανθρώπινων χεριών και κάθε είδους ομοίωμα [...]. Πληροφόρησέ με ποιος μας κληροδότησε αυτή την παράδοση, δηλαδή να σεβόμαστε και να προσκυνούμε κατασκευάσματα χεριών, ενώ ο Θεός απαγορεύει την προσκύνηση, και εγώ θα συμφωνήσω ότι αυτό είναι νόμος του Θεού.

Επιχειρήματα των εικονομάχων, Από επιστολή του Λέοντος Γ' στον πάπα Γρηγόριο Β', Travaux et memoires 3 (1968) 279.

Καλή Επιτυχία!!!